

Szerkesztő: Jogi Iroda:

Nagyb. Beeskerek,
Zápolya-utca 1-és szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagyb. Beeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők
Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJNER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre	— — — — —	24 kor
Félévre	— — — — —	12 .
Negyedévre	— — — — —	6 .
Egy hóra	— — — — —	2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —		

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetői
irodáknál.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagyb. Beeskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 266. szám.

Hétfő, november 22.

Kossuth Lajos mauzeumánál.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, november 21.

Egy egész generációnak kitörölhetetlen emléke az az országos gyászpompa, melylyel a nemzet tizenöt évvel ezelőtt Kossuth Lajos holttestét a sírig kísérte. S most tizenöt év múlva ismét temetése lesz Kossuth Lajosnak, mikor koporsóját elhelyezik abban a mauzeumba, melyet a nemzeti hála és nemzeti kegyelet emelt hamvai számára. Ami benne mulandó földi volt, az néhány nap múlva végleg átadatik a mulandóságnak, de ami benne nagy volt, azt az örökkévalóság számára adta az Isten a nemzetnek. Ezer éves zivataros multunkban nem egy férfi volt, aki a nemzeti haladás, a nemzeti függetlenség és a szabadság előharcosa volt s akinek emlékét a nemzet örök hálával őrizte meg. De Kossuth Lajossal sem nagyságban, sem népszerűségben, sem tisztületben, egyik sem vetélkedhetett. Nem volt más magyar ember, a kiből a nemzet annyira a megtestesülését látta volna minden vágyának és minden törekvésének s aki olyan osztatlan hódolat közt futhatta volna meg ép ezért pályáját, mint Kossuth Lajos. A középkori feudálizmusból vezette ki a nemzetet, s hogy ma a civilizált világ népeivel egyenrangú, az jórészt az ő érdeme.

Nagyságának jele, hogy Kossuth Lajos mellett mindenki eltörpül a nemzet szemében s hogy azoknak a kiváló munkatársainak is, akik a regenerálás nagy munkájában segítségére voltak, fényt és dicsőséget adott, hogy Kossuth Lajos vette igénybe lelkesedésüket, tudásukat, hazaszeretefüket. Élete és egész szereplése nagy tanulság a nemzetnek. Nem csak mi, hanem az utánunk következő generációk is zárandokolni fognak sírjához, mert ott a magyar szabadságnak és függetlenségnek olyan harcosa nyugszik, a minőt ezer év alatt csak egyet tudott szülni magyar anya. De a nemzet ma ismer megállást.

Aki Kossuth Lajosban nem sem lát mást, mint a szabadságharcnak vezérét, aki a nemzetet fegyverbe szólította, aki költője volt annak a nagy hőskölteménynek, melyet magyar szabadságharcnak nevezünk, az Kossuth Lajos igazi történelmi hivatását félreismeri. Hiszen már maga az a tény, hogy 45 évi hontalanság után közköltésen haza hozattuk holttestét s országos gyászünnepek között eltemettük, ugyanannak az uralkodónak uralkodása alatt, ki akkor is a trónon ült, mikor a nemzet gigászi harcát megvívta, ugyanannak az uralkodónak uralkodása alatt, akit éppen Kossuth Lajos indítványára detronizált a nemzet, akinek az ország minden részében szobrokat emeltek anélkül, hogy ezt a király maga ellen való illojalitásnak tekintette volna, mutatja, hogy az a 45 év, melyet Kossuth Lajos hazájától távol töltött, nem tűnt el nyomtalanul a nemzet életében.

Az akták akkor, mikor a nemzet a királyával kibékült, s amikor megkötötte azt a kiegyezést, mely modern állami életünknek alapja lett, lezáródtak s a nemzet ott nem folytathatja a történelmet, ahol ezt 1849-ben Kossuth Lajos csinálni abba hagyta. Épen azért Kossuth és Deák Ferencnek szembeállítás, a nemzet igaz történetének meghamisítása. Kossuth Lajos mun-

káját Deák Ferenc folytatta, s azon az alapon, melyet Kossuth Lajos rakott le, Deák Ferenc építette a magyar alkotmányosság épületét. Hogy ez így van s hogy Kossuth Lajosnak éppen ebben volt nagy nemzeti hivatása, azt bizonyítja az, hogy az az imádással határos tisztelet, melyet a nemzet Kossuth Lajos iránt tanusított, sem a kiegyezést nem akadályozta meg a király és a nemzet között, sem azóta nem bontotta meg a viszonyt a nemzet és királya közt.

A király nem látott akadályt a Kossuth-kultuszban arra, hogy a nemzethez közeljék, sem a nemzet arra, hogy a király által feléje nyújtott békejobbot elfogadjon. A Kossuth-kultusz és a király iránt tartozó lojalitás immár 47 éve szépen megférnek egymás mellett.

Szájról-szájra száll az a hír, hogy a királyi kegyelet az ünnepek ünnepévé fogja avatni a Kossuth mauzeum felavatásának napját. Ferenc József leike és Kossuth Lajos szelleme találkoznak ezen a napon. A Felség palmaágát küld a mauzeumra. Legendának is szép ez a gondolat, valóságnak pedig büvös erejű. Mert az egész magyar nemzet szívét fölmelegíti az a jelenet, amikor a király a béke palmaágát teszi le Kossuth Lajos sírhalmára.

Már akkor, mikor a kiegyezés létrejött, a király és a nemzet egyaránt erre törekedett. Hisz a nemzet Deák Ferenc útján folyton a jogfolytonosság elvének elismerését követelte a királytól s a király az 1867-iki kiegyezéskor elismerte előjognak azokat a 48-as törvényeket, melyeknek Kossuth Lajos volt a kezdeményezője, s amelyek örök időkre Kossuth Lajos neve köré vonnak glóriát.

És a nemzet s a király megértették egymást. A kiegyezés, az ország nyugodt fejlődésének olyan szilárd megingathatatlan alapja lett, hogy az az országos gyász, melyet a nemzet Kossuth Lajos ravatalánál tanusított, nem volt politikai tüntetés. Sem a nemzet nem szánta annak, sem a király nem úgy fogta fel. Hisz mindjárt temetése után országos mozgalom indult meg, hogy emlékét mauzeum és szobrok örökítsék meg s a nemzet fiai politikai pártkülönbség nélkül adták filléreiket erre a célra.

Sőt az a 15 év is, mely Kossuth Lajos halála óta eltelt, még közelebb hozta a királyt és nemzetet egymáshoz, anélkül, hogy a Kossuth-kultusz csökkent volna. Hisz ma Kossuth Lajos fia minisztere, belső tanácsosa a királynak. S ebben a királyt nem gátolta meg a Kossuth Lajos emléke, az az alap, melyre a nemzet 67-ben lépett, s amelyhez a fő pilléreket Kossuth Lajos rakta le. Rendületlenül szolgálja a nemzeti szabadság ügyét, s 47 év óta nem lát a nemzet zöme kiálló ellentétet Kossuth Lajos tradíciói közt, amelyeket a 67-es kiegyezés teremtett meg. Éppen azért a Kossuth-kultusz ma már nem politikai kérdés, hanem a sziv kérdése.

Kossuth Lajos emléke kinőtt a pártküzdelmek köréből. Nem egy párté, hanem az egész nemzeté. Koporsója előtt meg kell szünni a pártharcoknak, a pártpolitikának. A mindennapi élet szennyes áradata odáig nem szabad, hogy elhatoljon. A magyar szabadság ügye nincs többé Kossuth Lajos nevéhez fűzve, s a nemzet ellen vét és

Kossuth Lajos igazi nagyságát kicsinyíti az, aki mást hirdet.

Mauzeumához zárandokoljon el ismét az egész nemzet, mint elzárandokolt ravatalához tizenöt év előtt. De a pártharcok ott nemuljanak el. Mert Kossuth Lajos megszűnt a napipolitika harcosa lenni s az ő emlékét szennyezi be, aki őt a napipolitika hullámai közé akarja erőnek erejével bevenni.

Csak azért is.

— november 22.

A történelemben számtalan példát találunk arra, hogy családok, népek, vallásfelekezetek egyetlen egy, alárendelt jelentőségű szó, vagy apró, lényegtelen semmiség miatt hajbakaptak, hosszú és engesztelhetetlen harcba keveredtek egymással s ádáz dühvel pusztították, öldözték, gyilkolták egymást.

Mi, a mai reális kor gyermekei számalmas mosolylyal tekintünk vissza ezekre a minden komolyság nélkül való herechurcákra és méltán csodálkozunk azon, hogy az ősök merő szeszélyből, makrancoskodásból vagy szőrszálhasogatásból annyi ostobaságot követhettek el.

Pedig nincs mit csodálni, mert a „csak azért is“ lovagok duhajkodó fajtája még nem pusztult ki egészen. A civilizáció és a multnak tanulságai nem voltak még képesek minden koponyába annyi okosságot beleplántálni, hogy nem érdemes minden csipcsup dologért kiugrani a placera, kurjantván régi módi szerint: „Lássuk hát, ki a legény a csárdában.“

Ime itt van a vezértől elpártolt Justh-csoport, amely egy kalendáriumi dátum miatt szilajodott meg s készen áll beválni a régi bajtársai fejét, ha tudniillik nem volna minden botnak két vége. S miért ez a nagy legénykedés? Hát — „csak azért!“

A dolog hiszterikuma tudvalevőleg az, hogy az önálló bankot egyformán akarják Kossuthék is, Justhék is; de Kossuthék látják, hogy a feltornyosult akadályok miatt a megvalósítás 1911-re már lehetetlen. Bölcös mérsékellettel azt mondják, hogy várjunk egy-két évig, a mikor majd célt érhetünk. De Justhék felfortyannak és azt felelik: „Nem lehet 1911-re? Akkor legyen inkább égszakadás, földindulás, mi nem várunk, ha belepusztul is az ország.“

Szakasztott úgy tesznek a szerencsétlenek, mint mikor az éhes ember hazamegy farkas-étvágygyal déli tizenkét órakor s nincs készen az ebéd. A szakácsné váltig sürgölődik, hogy: „csak egy kis türelem, még nem puhult meg a hus, de egy rövid óra múlva meg lesz minden“, — ám a böszült ember nem vár, hanem mérgében felbontja az asztalt és fölrugja a bográcsot. Nem gondolja meg, hogy így még későbbben jut az ebédhez vagy egészen éhen marad, mert vak türelmetlenségében elpusztította a szorgos munka eredményét.

Csakhogyan tisztelt atyámfiai, ebben az esetben nem csupán ti rólatok, duhaj legényekről van szó, hanem itt van a szegény kiéhezettett ország is és az ország bizony inkább belenyugszik a várakozásba, semhogy felrugdalja a bográcsot. Mert a türelemnek mindig meg van az eredménye s az a helyes álláspont, hogy ami jó és hasznos, az — ha már előbb nem lehet — inkább legyen meg egy óra vagy akár két óra múlva is, mint másnap. Ebben a türelmeskedésben nincs ugyan virtuskodás, de van okosság és bölcs belátás; már pedig ilyen körülmények között igazán többet ér egy lat okosság, mint egy mázsa esztelen harag.

I enis, az ország higgadtan és józanul gondolkodó népe nem hajlandó egy kalendáriumi dátum miatt kétségbeesett kockázatba belerohanni. Nem hajlandó a fürdővízzel együtt a gyereket is kiönteni, hanem megalkuszik a kényszerűséggel és követi azt a kipróbált vezetőt, aki — talán egy kis kerülővel — de biztosan célhoz vezet.

Konstatálni lehet, hogy ilyen a nemzet tulajdoni többségének hangulata. S ha Justhék idejekorán magukhoz nem térnek s föl nem hagynak az erőtlenséget és sikertelen okvetetlenkedéssel, akkor talán ideig-óráig némi zavarokat okozhatnak ugyan, de sokáig nem akadályozhatják meg a békés és fokozatos fejlődést, mert a nemzet végre egész egyszerűen kiteszi a szűrőket az ország házából, „csak azért is“.

Tiszteletet érdemel a jöghoz való szívós ragaszkodás, nagyra becsülendő a hazafias felbuzdulás, osztózik is benne mindenki, amikor helyénvaló. De holmi rövid halasztásokért, csupa virtuskodásból nem szabad beveretni a koponyát. Elmúlt már a fűtykösnek korszaka, a mai világban észszel, kitarással, számítással, a módoknak és alkalmaknak ügyes kihasználásával lehet sikereket elérni.

A szabad liceum megnyitása.

— Réthly Antal előadása. —

Nagybecskerek, november 22.

A Torontálvármegyei Közművelődési Egyesület nagybecskereki szabad liceuma tegnap kezdett meg idej előadásainak sorozatát, amely immár munkásságának tizedik esztendejébe lépett.

Hogy a szabad liceum milyen kiváló erős szerve a kulturegyesületnek s így a magyar kulturának, azt legjobban bizonyítja az az évről-évre fokozódó érdeklődés, amelyet Nagybecskerek város közönsége tanusit. Az utóbbi években mindig többen és többen gyűlnek a szabad liceum előadásaira, úgy, hogy ma már legtöbbször nem fér el a közönség az olyan nagy tágas teremben sem, mint amilyen a felsőkereskedelmi iskola diszterme, ahol az előadásokat rendszerint tartják.

Ez a nagy érdeklődés minden egyéb dicséretnél többet mond s méltóbb elismerés nem érheti a kulturegyesület és a szabad liceum buzgó vezetőit ennél.

Es ez az érdeklődés megnyilvánult tegnap a szabad liceum idej évfolyamának megnyitása alkalmával is.

A megnyitót ezuttal a színházban folyt le, ahol a kulturegyesület elnökségének meghívására Réthly Antal a jeles fiatal tudós, a m. kir. meteorológiai és földmágnességi intézet asszisztense tartott előadást a földrengésről.

Az előadásra a színház minden zugszúfolásig megtelt s emellett igen sokan be sem juthattak, bármint is ostromolták a kulturegyesület vezetőségét jegyekért.

A szabad liceum első előadását Jankó Ágoston alispán, a kulturegyesület lelkes alnöke nyitotta meg, lendületes szavakkal vázolván a szabad liceum tiz esztendei munkásságát s e munka kiváló jelentőségét, amelynek legszebb elismerése az érdeklődő közönségnek az a nagy tábor, amely a színházban is megjelent. Miután üdvözölte Réthly Antal előadót, aki idefáradt a fővárosból, a liceum idej évfolyamát megnyitónak nyilvánította.

Most az előadó Réthly Antal megtartotta előadását. Kiváló szaktudással, tanulságosan ismertette a földrengések okait s az általuk létrehozott földfelületi változásokat, majd a földrengésjelző műszereket, amelyek a legtovábbi földrengéseket is pontosan jelzik. Azután áttért a világhistória egyik legborzalmasabb földrengésének, a messzinai tudományos magyarázatára, amelyet a messzinai földrengés képeinek bemutatásával fejezett be.

A közel két óra hosszat tartó számos sikerült vetített képpel kísért szép előadást a közönség mindvégig nagy figyelemmel és tetszéssel hallgatta s végül zajos tapsokkal honorálta a tudós előadót.

Az előadás sikeréhez nagyban hozzájárult Szeneas Adolf polgári iskolai tanár is, aki kiváló szakavatottsággal vetítette az előadást kísérő képeket, amiért csak a legteljesebb elismerés illeti.

A legközelebbi előadás vasárnap lesz a liceális előadások rendszeres helyiségében, a felső kereskedelmi és polgári iskola disztermében belépő-díj nélkül.

Eisenstädter S. és Társai

divatárházában

kezdetét vette az

ez évi OCCASIO-eladás.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeltől 6 óráig kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vüléki hölgyek részére minden nap délután 6 óráig. A kádifürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Szombaton délután deákok számára a medencefürdő nyitva. (903)

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkás-gimnáziumának november havi előadásai a következő napokon lesznek:

November 23: 8—9-ig Művelődéstört., 9—10-ig Egészségtan.
November 25: 8—9-ig Fizika, 9—10-ig Gazdasági földrajz.
November 30: Egészségtan, 9—10-ig Gazdasági földrajz.

— **Személyi hír.** Botka Béla főispán ólécci birtokáról ma délelőtt visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **A fumei kormányzó itthon.** Gróf Nádkó Sándor, vtt., fumei kormányzó, tegnapelőtt visszaérkezett nagyszentmiklósi uradalmára.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Lábber Gizella okleveles tanítónőt a torontálalmási állami elemi iskolához rendes tanítónővé kinevezte.

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete ma délután 3 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, a melyről holnapi lapunkban számolunk be részletesen.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Torontálvármegye törvényhatósága Botka Béla főispán elnöklésével ma délelőtt 10 órakor jegyzőkönyvhitelesítő közgyűlést tartott. Jegyzőkönyvhitelesítők voltak: Dr. Farkas Geiza, dr. Klein Mór, Haidegger Ödön és Szalay József.

— **Esküvő.** Reiner Vilmos aradi biztosi intézeti tisztviselő tegnap tartotta meg esküvőjét Rosenfeld Samuel nagybecskereki tekintélyes kereskedő bájos és szeretetreméltó leányával, Janka kisasszonnyal. A polgári esküvő délelőtt 10 órakor volt az állami anyakönyvi hivatalban.

— **A nagybecskereki meteorológiai megfigyelő állomás.** Megirtuk, hogy a Magyar Földrajzi Társaság meteorológiai megfigyelő állomást létesít Nagybecskerekben. Réthly Antal, az országos meteorológiai és földmágnességi intézet megbízásából, abból az alkalmából, hogy most Nagybecskerekben tartózkodott, a tegnapi nap folyamán intézkedéseket tett az állomás felszerelése dolgában. Az állomás helyül Burget József főgimnáziumi tanár följajnlotta kertjét, amely erre a célra megfelelő s így az állomást ott helyezik el, ami annál is alkalmasabb, mert a földrajzi társaság kérésére Burget tanár elvállalta az állomás vezetését. Így azután az állomás a legpontosabb adatokat szolgáltathatja. Réthly Antal tegnap délelőtt Burget tanár kíséretében egyúttal tiszteigett dr. Perisics Zoltán polgármesternél is, hogy a város támogatását a gazdasági szempontból is igen nagy fontosságú intézmény számára kikérje. A polgármester a támogatást meg is ígérte s így a vármegye első meteorológiai állomása minden tekintetben megfelelően felszerelt állomás lesz. A megfigyelő állomást még e héten fölláttják és felszerelik, úgy hogy néhány nap múlva már állandó jelentéseket közölhetünk a megye meteorológiai viszonyairól.

— **Torontálmegye a Kossuth-mauzoleum fölavatásán.** Budapesten tudvalevőleg november 25-ikén avatják föl országos ünnepség keretében Kossuth Lajos mauzoleumát. A mauzoleum fölavatásán Torontálvármegye is részt vesz s a törvényhatóságot dr. Baross János és dr. Farkas Geiza bizottsági tagok fogják képviselni, akik egyúttal pompás koszorút is visznek magukkal.

— **Államsegély.** A földművelésügyi miniszter a felsőmuzslyai kosárkötő-tanfolyam és az azzal kapcsolatos értékesítő-szövetkezet létesítése céljaira 8000 korona államsegélyt engedélyezett.

— **Köszönet.** Kókics Jánosné urnő többrendbeli ruhát és fehérneműt küldött a gyermekbarát egyesületnek, melynek elnöksége ezúton mond hálás köszönetet az adományért.

— **Pocsék idő.** November végén vagyunk, hát erősen küzködik a tél az őszszel. Nem egyszerű, ilyenkor már fehér világ vett bennünket körül, az idén azonban az ősz még nem akarja beengedni a telet. Ezért elvégre nem haragudnának az emberek, főleg a didergő milliók, de az ősz és a tél küzdelmének mégis csak megisszuk a levét. (No persze csak képtelenen, mert azt a levét, ami most az utcán folyik, aligha tudná valaki belénk önteni.) Szóval az ősz és tél küzködése borzalmas pocsék időt csinál. A tél ugyanis megpróbálja elfoglalni a földet s sűrű havat zudít ránk. Az ősz nem engedí, a havat a földön elolvasztja s mikor ez sem használ, esőt kever a hóba. Így azután csupa sár a világ; alul, fölül, de legfőképpen az utcákon. Egyszeribe a kalucsni jegybe került a világ s elkeveredten taposunk a sarat, a lélekölő piszkos sarat, amely talán még a politikánál is kellemetlenebb és piszkosabb...

— **A sorozások Torontálmegyében.** Torontálvármegye törvényhatósága legutóbbi rendkívüli közgyűlésében a honvédelmi miniszter rendelete értelmében kiküldötte az 1910. évi fősorozási elnököt és orvosokat. És pedig: a törvényhatósági bizottság kiküldötte a fősorozáshoz a nagy-kikindai járásba Hauser Károly bárót elnöknek, helyettes elnök Draxler Bruno, orvos Müller Adolf dr. Nagykikindán elnök Vinczehid Ernő dr., helyettes elnök Kikinday Győző dr. A törökbecseai járásban elnök Solymos Gusztáv, helyettes elnök Tószegi Dezső dr., orvos Gerő Leó dr. A párdányi járásban elnök Petrovics Róbert, helyettes elnök Vuchetich István, orvos Petrovics János. A módosi járásban elnök Gyertyánffy László dr., helyettes elnök Gyertyánffy Andor, orvos Tauszig Izidor dr. A bánlakai járásban elnök Bielek Zoltán, helyettes elnök Bielek Antal, orvos Bernády D. dr. Az alibunári járásban Karsos Elemér dr., helyettes elnök Filkovich Boldizsár, orvos Tolveth Rezső dr. Az antalfalvai járásban elnök Ivánovics Gyula, helyettes elnök Pejov Lipót dr., orvos Fischer Miksa dr. A pancsovai járásban elnök Jankó Ágoston, helyettes elnök Vinczehid Ernő dr., orvos Kehrér Károly dr. A nagybecskereki járásban elnök Mangold Samu, helyettes elnök Farkas Geiza dr., orvos Nónay Pál dr. Nagybecskerekben elnök Annau Ernő dr., helyettes elnök Pollák Viktor dr., orvos Weiterschan József dr. A törökkanizsai járásban elnök Talián Emil, helyettes elnök Schulpe Vilmos. A nagyszentmiklósi járásban elnök Jankó Ágoston, helyettes elnök Sziklássy János, orvos Kassovics Henrik dr. A zombolyai járásban elnök Babics József, helyettes elnök Bezik István, orvos Abt Lajos dr. A csenei járásban elnök Vadler Nándor, helyettes elnök Cordier Imre, orvos Lehner Lipót dr. A perjámosi járásban elnök Hartner József,

helyettes elnök Szilágyi Albert, orvos Haasz József dr.

— **A nagybecskereki országos vásár.** A novemberi országos vásárnak tegnap volt az utolsó napja, a mikor is folytatták a szombaton megkezdett kirakó-vásárt. Valamint a szarvasmarha- és a lóvásár, egy a kirakó-vásár se volt valami nagy, a mennyiben a vidékről csak nagyon kevesen jöttek be s a helybeli iparosok és kereskedők közül is csak néhányan szánták rá magukat arra, hogy portékáikat a vásárra kivigyék. A közönség ezeknek dacára is meg lehetős szép számmal kereste fel tegnap a vásárt, amely így aránylag elég forgalmas volt.

— **A leírás.** Egy ur azt panaszolja a rendőrségen, hogy éjjel eltűnt a szállodából a pénztárcája.
Rendőrtisztviselő: Kérem pontos leírását.
— Nagyon csinos volt, sűrű selyemruhát és fehér tollas szalmakalapot viselt.

— **Elveszett.** Tegnap délután 6 óra tájban a Hunyady-utcában elveszett egy kékításka, melyben egy 10 koronás bankjegy és több kisebb értékű tárgy volt. A megtalálót kéri, sziveskedjék a kékításkát a rendőrségre juttatni.

Művészet, irodalom.

Neogrady Antal kiállítása.

Nagybecskerek, november 22.

A tegnapi nap valósággal kulturális ünnepnap volt. Egyik oldalán a szabad liceum megnyitó ünnepies előadásánál a tudomány, a másik oldalán Neogrady Antal képművészetének megnyitásával pedig a művészet szerepel.

És örömdetes, hogy minden irányban egyformán lelkesen nyilvánult meg a közönség érdeklődése, ami élénken bizonyítja Nagybecskerek kulturális életének egyre nagyobb arányban való fejlődését.

Neogrady Antalnak, az országiszerte kedvelt jeles magyar festőművésznek kiállítása tegnap délután 4 órakor nyílt meg a felső kereskedelmi és polgári iskola disztermében. A kiállítás megnyitására nagyszámu közönség gyűlt össze a közönség minden köréből. Ott voltak társadalmi életünk vezetői, köztük Jankó Ágoston alispán, dr. Vinczehidy Ernő m. főjegyző, dr. Perisics Zoltán polgármester, a kiket a művész maga kalauzolt kiállításában, azonkívül nagyszámu díszes hölgyközönség és sok érdeklődő, úgy, hogy este hét óráig ugyszólván állandóan zsufolva volt a kiállítás.

Közel száz képét állította ki nálunk Neogrady s az ő ismert kedves és finom képei mindenkit gyönyörködtettek. Banális dolog volna itt Neogrady megállapodott, kiforrott művészetét méltatni. Elsőrangú, igazi művészember ő, a kinek minden munkája művészi, gyönyörködtető alkotás, a melyek méltán díszelhetnek minden lakásnak, s szerencsés, aki hozzájuk juthat.

A művész igyekszik hozzáférhetővé tenni képeit a kevésbé tehetőseknek is s azért részletfizetésre is kaphatók a Nagybecskereki takarékpénztár útján.

Bár tegnap a gyöngye világítás sokat rongtott a képek hatásán, a művészi alkotások így is rögtön a közönség szívéhez férkőztek s már az első napon számos kép kelt el. Így Jankó Ágoston alispán is vett két képet. Azt hisszük azonban, hogy a képekből valószínűleg sok fog még itt maradni Becskerekben.

A kiállítás egy hétig marad nyitva minden nap délelőtt 11 óráig délután 1-ig és délután 4 óráig este 7-ig.

TÁVIRATOK

A válság.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ez a hét minden valószínűség szerint a döntés hete lesz a régóta húzódo válságban. A politikai világ érdeklődése természetesen a holnapi bécsi koronatanács felé fordul, amelytől a végleges kibontakozást várják és remélik is. Közben Justhék tovább harciaskodnak és agitálnak, de nem sok sikerrel, mert velük szemben a függetlenségi vidékek nagyobb számmal Kossuth pártja mellé állanak.

A koronatanács.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a koronatanács holnap délelőtt 11 órakor kezdődik a Hofburgban a király elnöklésével. Egyes jelentések szerint a koronatanács holnap még aligha fejezik be a tárgyalásokat, hanem megszakítják s a közbeeső Kossuth ünnep miatt pénteken folytatják. A kormány tagjai különben ma délután 5 órakor Bécsbe utaztak a koronatanácsra.

Hírek az új kormány kinevezéséről.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Jól értesült forrásból azt jelentik, hogy az új kormány kinevezése már a hét végén vagy a jövő hét első napjain megtörténik. A kormány elnöke Andrássy Gyula gróf lesz s az egyes tárcák vezetői is meg vannak már állapítva.

Az új kormány programjában egy deklarációt hozna a készfzetések fölvételéről és a 9-es bizottság katonai követeléseinek teljesítéséről.

Kossuth mellett.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt Czeglédről 250 tagu küldöttség tisztelgett Kossuth Ferencnél bizalmát és ragaszkodását fejezve ki Kossuth és politikája iránt. Kossuth válaszában örömet és köszönetét fejezte ki a bizalomért és hangsúlyozta, hogy ő elveitől nem tér el. Kossuth után a tisztelgésnél jelenlevő Apponyi Albert gróf is beszélt s hangoztatta, hogy meg van győződve arról, hogy az ország tulnyomó többsége Kossuth mérsékelt politikáját követi.

Tegnap több függetlenségi gyűlés is volt az országban, a melyek közül a Debreczenben, Miskolcson és Marosvásárhelyen tartott gyűlések Kossuth mellett nyilatkoztak, csupán a Székelyudvarhelyen tartott bankgyűlés foglalt állást az önálló banknak terminusos követelése és Justhék mellett.

A balkáni kereskedelmi szerződések.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál” ered. távirata.) Jól értesült politikai forrásból eredő értesülések szerint a holnapi koronatanácsnak egyik igen fontos tárgyát fogja képezni a Balkán-államokkal való kereskedelmi szerződések ügye is, a melyekre úgy az uralkodó, mint a külügyminiszter nagy súlyt helyeznek. A parlamentek ugyanis még sem a Szerbiával, sem a Romániával kötött egyezséget nem tárgyalták s hír szerint úgy a Romániával, mint a Szerbiával kötött kereskedelmi szerződések ügye a válság elintézése után kerül csak a parlament elé.

Az új házelnök a királynál.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Gál Sándor, a képviselőház új elnöke valószínűleg szerdán kihallgatásra megy a királyhoz, hogy az uralkodónak bemutatkozzék.

A horvát bán útja.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rauch Pál báró horvát bán ma reggel Budapestről visszautazott Zágrábba.

Az osztrák válság.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, az osztrák válságból való kibontakozás ügyében az egyes pártok, nevezetesen a németek és szlávok között még mindig nincs egyetértés. A németek ugyanis nem akarnak semmiféle engedményeket adni a szlávoknak a budgetprovizórium megszavazásáért, mert azt tartják, hogy az államháztartásban való alkotmányos rend fentartása pártkülönbőség nélkül érdekében áll mindenkinek s ezért nem is akarnak sarcot fizetni a szláv-unióknak. Egy másik hír szerint dr. Chiari és a többi

német pártvezetők előbb a budgetprovizóriumot akarják keresztül vinni s csak ezután akarják a vitás kérdéseket tovább tárgyalni, míg Fink képviselő egy másik német pártvezetővel egyetértőleg oly tervet terjesztett Glombinszky elé, amely szerint rögtön a sürgősségi indítványok visszavonása után megkezdődnének a tárgyalások az obstrukciós pártokkal, nevezetesen pedig elsősorban a parlamenti munkaterv megállapítása dolgában. Dr. Chiari, valamint a többi német pártvezetők egyetértenek abban, hogy a kabinet rekonstrukciójáról csak a parlamenti munkaterv megállapítása után lehet tárgyalni. Parlamenti körökben egy harmadik tervről is beszélnek, amely szerint a budgetprovizóriummal egyidejűleg a parlamenti munkaterv is tárgyalassék.

Ujabb földrengés Messzinában.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Messzinából sürgönyzik, ott az éjjel ismét több heves földrengést éreztek. A lakosság a szabadba menekült. Az épülő városban nagy rémület uralkodik.

Az amerikai bányaszerencsétlenség.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint New-Yorkból vasárnapi kelettel sürgönyzik, a Coal-Company bányájában eltemetett munkások közül negyvenet életben találtak. Az élők közül szombaton kilencet kihoztak, akik elbeszéltek, hogy mikor a robbanás történt, rögtön elfalazták magukat s közel egy hétig így voltak éhen szomjan, borzasztó szenvedések között. A kimentett bányászok azt hiszik, hogy még legalább hetvenen vannak életben a bánya mélységében.

Egy mai reggeli távirat szerint a bányában tegnap este még hetvennyolc munkást találtak életben, akiknek mentésén nagy erővel dolgoznak.

Határidő-üzlet.

Budapest, nov. 22. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	28 02	—
Buza (októberre)	23 48	—
Rozs (áprilisra)	20 28	—
Zab (áprilisra)	15 12	—
Tengeri (májusra)	13 46	—

Szerkesztői üzenetek.

A. B. Görgy Artur ma 91 éves. Visegrádon él teljesen visszavonultan. A telet rendszeren öcsese családjánál a fővárosban tölti.

K. N. Nem közölhetjük.

R. E. Amint helyünk engedi, sorát ejtjük.

A készáru jegyzése a tőzsdén.

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28 90—29 40
"	76	—	80	29 10—29 50
"	77	28 45—28 80	81	—
"	78	28 65—29	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28 80—29 15
"	76	—	80	29 —29 40
"	77	28 30—28 70	81	—
"	78	28 50—29	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28 80—29 15
"	76	—	80	29 10—29 40
"	77	28 40—28 75	81	—
"	78	28 55—29	82	—
Bánsági	75	—	79	28 90—29 25
"	76	—	80	29 10—29 40
"	77	28 45—28 70	81	—
"	78	28 60—29	82	—
Bácskai	75	—	79	28 90—29 30
"	76	28 10—28 60	80	—
"	77	28 45—28 80	81	—
"	78	28 60—29	82	—
Rozs I. rendű uj	—	—	—	19 70—19 95
" középminőségű uj	—	—	—	19 50—19 60
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	14 55—14 75
" II. rendű	—	—	—	14 20—14 45
Zab I. rendű	—	—	—	15 80—16
" II. rendű	—	—	—	15 30—15 60
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14 70—14 80
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

Feloldó szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

12097/1909. tkvi szám.

1034-1.1

Árverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvszék, mint tlkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Ittebei Takarékpénztár R.-t. szerbittebei bej. cég végrehajtónak Kondor (Klein) Dezső temesvári lakos végrehajtást szenvedő elleni 2400 kor. tökekövetelés és jár. iránti ügyében, továbbá csatlakozott végrehajtónak tekintendő Mangold Lipót nagybecskereki cégnek 106 korona 29 fillér és jár. kielégítése végett az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, és a szerbittebei 57. sz. tjkvben A. I. 1 sorsz. 105. hrsz. alatt foglalt 400 □-öl területű beltelek és a rajta levő 55 öi. sz. ház 1344 korona kikiáltási árban 1910. évi január hó 29-ik (huszonkilenc) napjának d. e. 10 órájkor Szerbittebe községházánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikiáltási ár felénél, vagyis 672 kor.-nál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A kincstár, mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. évi XXX. t.-c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvény-társaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitelszövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a telekkönyvi hatóság felhívásának kézhezvételétől 8 nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírői letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 134 korona 40 fillért készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám a. kelt Ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényát átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségüknek eleget nem tesznek, ígéretük figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehetnek.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígért a kikiáltási árt meghaladja, az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

A vhn. 21. §-a szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tlkvi irattárában és Szerbittebe községházánál megtekinthetők.

Nagybecskerek, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1909. évi november 15-én.

Rektorisz,
kir. törvényszéki bíró.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5:50 óra
Szegedről: (motorkocs) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapárt pályaudvarra:

Zombolyáról, Versezről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 10 p.
Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégapárti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versez: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versez, Antalfalva—Pancsova és Alibunára reggel 3 óra 33 perc.

Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 33 perc.

Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.

Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.

Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.

Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

Szécsány—Versez: minden csütörtök és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

BŐRSZENY

ekcemára és hasonló bőrbajokra, nevezetesen ha nedvesedő helyeket vagy kergesedést idéznek elő, nagyon hatékony a Zucker-féle szabadgyógyszappan, amár ezen bajoknál minden körülmények között az orvosok ki kell kéri. Azon sokszoros tapasztalatból, melyet az orvosok és betegek egész serege szerzett, megállapítható, hogy a Zucker-féle szabadgyógyszappan a legtöbb esetben azonnal enyhíti a viszketésséget, ha a vastag krémszerű hab — a használati utasítás szerint alkalmazva — a moskodás után egy ideig a megfolt helyen marad. Ettől függ ugyanis, hogy a baj által eljajzott és elhaló bőrrészekek lehullanak és ezzel az erős viszketésséget okozó bóringer enyhülön, a bóringer elmozdítását és a Zucker-féle szabadgyógyszappant hosszabb ideig használunk, rendszeresen hamarosan lehámlik a bőr legfelső rétege és egy új, egészséges, gyenge bór keletkezik utána. Ezt észlelő egy kíváncsi és enyhítő, de nem túlságosan zsírozó bőrkremmel ha szabó ideig kenni, míg különleges kezelésre több nincs szükség. Erre legalkalmasabb a Zucker-kréme.

Rendeléséknél figyeljünk a következő különbségekre:

Zucker szab. 35%-os gyógyszappanja a leghatásosabb és a legnagyobb. Egy darab ára 2.50 kor.

Zucker szab. 15%-os gyógyszappanjának hatása és mennyisége valamivel gyengébb. Darabja 1 kor.

Ehhez való a Zucker-kréme (nem zsírozó), valamennyi bőrkrem gyöngye. Egy tubus ára 2.50 kor., kis tubus 1.25 kor.

Minden gyógyszerárban, drogériában, illatszerekkereskedésben stb. kapható. Figyeljünk azonban a kizárólag általunk használt eredeti csomagolásra és ne engedjük rábeszélésnek, hogy értéktelen szappanokat szőzzanak nyakunkba.

A Zucker szabadgyógyszappant és a Zucker-krémet nem pótolja semmi.

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-u. 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes melléképítményekkel, villanyvilágítással s nagyon szépen parkirozott udvarral.

SOLYMOSSYNÉ BRAJER MARIA.

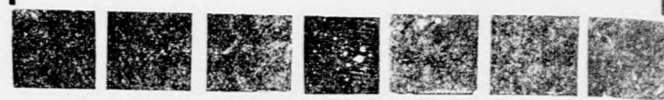
Új és régi bor

kapható literenként

72 fillérért 72

dr. Brájjer Lajos szőlőjéből

Zápolya-utca 1. szám alatt a házmesternél.

1027-x.2

5263/1909. sz.

Valkány község előljárósága.

Hirdetmény.

Valkány község képviselőtestülete két ártézi kut furását határozta el.

Felhivatnak a vállalkozni óhajtó kutfuró mesterek, hogy folyó évi november 28 án d. e. 9 órakor Valkány községházánál tartandó nyilvános árlejtésen jelenjenek meg.

Valkány, 1909. évi november 17.

Simonsich Béla, Minea Alexa,
jegyző. 1029-2.2 bíró.

Tatai brikett!

Tatai darabos szén!

kitűnő jutányos szobafűtési szén.

Szállítja a

Magyar Általános Kőszénbánya
Részvénytársulat

Budapest, V., Erzsébet tér 19. sz.
1030-2.2

32936/1909. sz.

Torontál vármegye alispánja.

Pályázati hirdetmény.

Torontál vármegye törvényhatóságánál elhalálozás folytán üresedésbe jött megyei főorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom pályázni szándékozókat, hogy kérvényeiket, felszerelve, folyó évi december 20 ig annál inkább nyújtják be, mert a később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A megyei főorvosi állás a VIII. fizetési osztályba tartozik; kezdőfizetése évi 3600 kor., lakbére 910 kor. és utiátalánya 1100 korona.

Nagybecskerek, 1910. évi november 19.

1035-3.1

Jankó, alispán.

ELADÓ.

Tükrös előszobafal
eladó

Deák Ferenc-utca 7. sz.

595-x 56

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaik, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTERNEK A „TORONTAL“ KIADÓHIVATALÁBAN.

